

перерозподілу ресурсів, які існують на даному підприємстві, в інші сфери діяльності, що істотно відрізняються від попередніх» [2, с. 174]. Сучасні науковці розглядають диверсифікацію здебільшого в маркетинговому спрямуванні, вважаючи, що це одна з головних стратегій маркетингу, спрямована на нові види діяльності фірми поза межами основного бізнесу. Найбільш прийнятне сучасне визначення диверсифікації дав М. Корінько, зазначивши, що це безперервний економічний процес розробки нових видів товарів, робіт, послуг, який здійснюється суб'єктом господарювання для реалізації визначених ним економічних інтересів у конкретних ринкових умовах під впливом економічного регулювання органів управління держави [3, с. 52]. А основним змістом процесу диверсифікації, він виділяє – розвиток декількох незалежних або обслуговуючих виробництв, розробка нових видів товарів, робіт, послуг.

Таким чином, процес диверсифікації у широкому розумінні передбачає розширення сфери діяльності будь-якої організації, незважаючи на те, до якої сфери економіки вона належить і в якому напрямі працює. В літературі диверсифікація нерідко ховається за поняттям «багатопрофільне виробництво», «основні і підсобні виробництва і промисли», «джерела додаткових доходів» тощо. Все це показує, що методологія і понятійний апарат диверсифікації рекреаційно-туристичних ресурсів поки що оброблений недостатньо.

Диверсифікація є одним з передових і найбільш ефективних методів розвитку рекреаційно-туристичної сфери. Проект формування та реалізації стратегії управління диверсифікацією рекреаційно-туристичних ресурсів повинен добре поєднувати економічний і соціальний вектори національної економіки, а також враховувати міжнародні стратегічні документи, такі як: Порядок Денний на XXI ст., «Майбутнє, якого ми хочемо» світового саміту «Ріо+20» у 2012 р., пріоритети Конференції ООН зі сталого розвитку у Бразилії «Ріо+20», Цілі розвитку тисячоліття, Цілі сталого розвитку до 2030р.

Список використаних джерел:

1. Стратегический менеджмент / Под ред. Петрова А.Н. // СПб.: Питер. –2005. –496с.
2. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия / И.Ансофф // Питер Ком. –1999. –416с.
3. Корінько М.Д. Диверсифікація як економічний процес / М.Д.Корінько // Актуальні проблеми економіки. –2007. –Вип.4 (70). –С.48–53.

Горин В. П.

к.е.н., доцент

доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія,

Тернопільський національний економічний університет

ІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТИМУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

В сучасних умовах важливу роль серед інструментів активізації інвестиційної діяльності відводять розвитку індустріальних парків. Вони є одними з найпоширеніших видів спеціальних економічних зон, які створені як в економічно розвинутих країнах, так і в країнах, що розвиваються. Світовий досвід показує, що за ефективного функціонування індустріальні парки стають вагомим чинником залучення в економіку регіонів інвестицій, нових технологій, завдяки чому створюються робочі місця та збільшуються надходження до бюджетів усіх рівнів. Створення індустріального парку вимагає координації і спільних зусиль усіх зацікавлених сторін, в тому числі муніципалітетів, регіональних та державних органів влади, адже головним завданням на початковому етапі його заснування є пошук аргументів для інвесторів обрати саме цей, а не інший індустріальний парк для

започаткування діяльності. Особливо актуальною ця проблема є для наближених до державного кордону областей, з огляду на успішний досвід функціонування техно- та індустріальних парків у сусідніх країнах – Польщі та Словаччині.

Регіональними цільовими програмами передбачено створення на території областей Західного регіону цілої низки індустріальних парків. Однак, для того, щоб це завдання перейшло зі стадії концепту до стадії реалізації (залучення інвесторів і створення робочих місць), важливим є використання наступних інструментів: співфінансування досліджень, розробки проектної документації індустріального парку; промоція індустріального парку через наявні державні інституції та механізми; підтримка команди індустріального парку; фінансування освітніх програм для потреб індустріального парку.

Не зважаючи на привабливу ідею розвитку індустріальних парків, низка експертів переконана, що її впровадження в Україні буде непростим. Причиною цього є закладені у законодавство бюрократичні перепони та відсутність реальних стимулів для роботи у цих парках. На відміну від досвіду Словаччини і Польщі, де профільне законодавство було простим, не передбачало обов'язкової реєстрації таких зон (парків) та наявності керуючої компанії, в Україні встановлено цілий перелік бюрократичних вимог до засновників індустріального парку: мінімальний розмір парку повинен становити не менше 15 га; термін використання земельної ділянки – не менше 30 років; включення парку до Реєстру індустріальних парків; обов'язкове використання керуючої компанії; щоквартальна підготовка звіту про функціонування парку; замість підтвердження інвестицій потенційних учасників потрібно надати концепцію парку; якщо парк утворений на землях державної або комунальної власності, учасникам доводиться інвестувати на базі суборенди землі [1]. Внаслідок існування цих вимог, за кілька років з часу прийняття відповідного закону в Україні було створено всього 14 індустріальних парків, більшість із яких досі перебуває на початковій стадії роботи. Для вирішення цієї проблеми у 2016 році було прийнято нову редакцію Закону України «Про технопарки», яка, втім, замість усунення бюрократичних перешкод, передбачила введення податкових канікул на 10-річний строк і розстрочку платежів з ПДВ при імпорті технологій. Замість вирішення проблеми, що перешкоджає розвитку індустріальних парків, було створено преференції для агентів цих парків, що виглядає як порушення рівних умов ведення бізнесу та схема для можливого для ухилення від оподаткування. Для порівняння, у сусідніх країнах для інвесторів індустріальних парків не було передбачено жодних податкових послаблень, крім можливості отримати пільги зі сплати податку на нерухоме майно [2].

Щодо участі регіональних органів влади у створенні індустріальних парків, то вона має полягати в оформленні земельних ділянок під індустріальний парк, будівництві потрібної інфраструктури, приєднанні до інженерних мереж та ліквідації пайової участі для учасників всіх парків, не тільки від зареєстрованих. При цьому більшу увагу слід приділити створенню індустріальних парків так званого «коричневого типу» (заснованих на базі старих промислових зон, непрацюючих виробничих прощ), що дасть можливість не відволікати марно значні обсяги сільськогосподарських земель і запобіжить погіршенню екології.

На думку О. Давиденка, залучення інвесторів до роботи на території індустріальних парків поряд із простою схемою реєстрації вимагає такої інших передумов: пільгової оренди землі, підведених комунікацій та потужностей, наявності фіскальних преференцій [3]. Як зазначає експерт, зважаючи на те, що проєктовані в Україні індустріальні парки жорстко конкурують із аналогічними структурами в інших країнах (Польща, Словаччина, Білорусь) з розвинутою інфраструктурою та комунікаціями, очікувати приходу інвесторів на «пусту» земельну ділянку, навіть з огляду на введені фіскальні пільги, марно. Більш того, враховуючи високий рівень корупції при приєднанні до електромереж (за цим показником Україна входить до числа країн з найгіршими умовами для діяльності) та підведенні інших комунікацій, високу вартість викупу чи оренди землі на території індустріального парку,

витрати на започаткування роботи для іноземних інвесторів можуть бути вищими за очікувані доходи. Натомість, наприклад, згідно Програми підвищення конкурентоспроможності Львівської області, на створення технопарків в обласному бюджеті передбачено всього 0,3 млн. грн., призначених для розробки документації та проведення експертних досліджень. Натомість, жодних витрат на підведення комунікацій, облаштування території, а також фіскальних преференцій щодо сплати податку на нерухоме майно, земельного податку у цій програмі не передбачено. Тому одним із важливих пріоритетів регіональної влади щодо розвитку індустріальних парків має стати забезпечення реальної, а не формальної підтримки цих структур, в тім числі й через спрямування коштів на їх інфраструктурне облаштування.

Список використаних джерел:

1. Про індустріальні парки: Закон України від 21.06.2012 р. № 5018-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5018-17>.
2. Шкурла О. Індустріальні парки і точки зростання / О. Шкурла // Новое время. Бизнес. – 27.12.2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://biz.nv.ua/ukr/experts/shkurla/industrialni-parki-i-tochki-rostu-371361.html>.
3. Давиденко А. Чего так и не дождался в этом году украинский бизнес от власти – мнение / А. Давиденко // UA.info. – 27.12.2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uainfo.org/blognews/1482854658-chego-tak-i-ne-dozhdalsya-v-etom-godu-ukrainskiy-biznes-ot.html>.

Злобіна О. В.

*аспірантка кафедри економіки, права та управління бізнесом,
Одеський національний економічний університет*

ПОЛІТИКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ: ПОНЯТТЯ ТА ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

В Україні істотно бракує досліджень щодо визначення політики забезпечення місцевого розвитку та її ключових принципів, що особливо є актуальним в умовах тривалої економічної рецесії. Характерною ознакою розвитку України на сучасному етапі стала орієнтація на європейську інтеграцію. Збільшення диспропорцій у соціально-економічному розвитку регіонів (територій) України свідчить про необхідність активізації процесів реформування та запровадження нових інструментів державного регулювання, які базуються на кращому світовому та європейському досвіді. Необхідність державного регулювання виникає через нездатність ринкової саморегуляції вирішувати певні кардинальні питання економічного розвитку країни і регіонів. Нерівномірність регіонального розвитку, необхідність вирішення соціально-економічних проблем у депресивних регіонах спричиняють розгортання наукових досліджень, які мають обґрунтовувати напрямки усунення диспропорцій та окреслити перспективи розвитку територій. Через це, аналіз механізму, головних принципів та завдань реалізації політики забезпечення місцевого економічного розвитку становить особливий інтерес.

Місцевий економічний розвиток (далі – МЕР) варто сприймати як процес співпраці місцевої громади з усіма секторами з метою стимулювання місцевої підприємницької ініціативи для забезпечення життєздатності та сталості місцевої економіки. Його розглядають як інструмент сприяння створенню нових робочих місць і покращенню якості життя всіх, у т. ч. бідних і маргінальних верств населення [1]. Світова практика розглядає місцевий економічний розвиток як комплекс інтегрованих заходів, спрямованих на